

COLECȚIA EXAMENE

Mihai Adrian Hotca
- coordonator -

Maxim Dobrinou
Radu Florin Geamănu
Lamy-Diana Hărățău

SUBIECTE DE DREPT PENAL

Partea generală

Teste-grilă, spețe și minispețe
pentru concursuri și examene

MIHAI ADRIAN HOTCA
- coordonator -

Maxim Dobrinoiu
Radu Florin Geamănu
Lamy-Diana Hărățău

SUBIECTE DE DREPT PENAL

PARTEA GENERALĂ

TESTE-GRILĂ, SPEȚE ȘI MINISPEȚE
PENTRU CONCURSURI ȘI EXAMENE

Universul Juridic

București

- 2025 -

Titlul I

LEGEA PENALĂ ȘI LIMITELE EI DE APLICARE

(art. 1-14 C. pen.)

Capitolul I

Principii generale

(art. 1-2 C. pen.)

I. CODUL PENAL

Art. 1. Legalitatea incriminării

- (1) *Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.*
- (2) *Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.*

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal

- (1) *Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.*
- (2) *Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.*
- (3) *Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.*

II. LEGISLAȚIE CONEXĂ

1. Internațională: art. 15 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice; art. 3 și art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; art. 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

2. Națională: art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (2), art. 22 alin. (2), art. 23 alin. (12), art. 44 alin. (9), art. 53, art. 73 și art. 115 alin. (4) din

Constituție; art. 11, art. 18¹ C. pen. 1968; Legea nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; Legea nr. 240/2019 privind abrogarea Legii nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și pentru modificarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

III. JURISPRUDENȚĂ OBLIGATORIE

1. Curtea Constituțională

✓ **Decizia nr. 11/2015¹:** „1. Dispozițiile referitoare la confiscarea extinsă sunt constituționale în măsura în care se aplică numai faptelor săvârșite sub imperiul noii soluții legislative care a intervenit de la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 63/2012, respectiv 22 aprilie 2012; 2. Dispozițiile art. 112¹ alin. (2) lit. a) C. pen. sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012 pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal” (*www.lege5.ro*).

✓ **Decizia nr. 363/2015²:** „(...) nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă, previzibilă și accesibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii (...)” (*www.lege5.ro*).

✓ **Decizia nr. 603/2015³:** „(...) sintagma *raporturi comerciale* din cuprinsul dispozițiilor art. 301 alin. (1) din Codul penal este lipsită de claritate și previzibilitate, nepermițând determinarea exactă a conținutului constitutiv al infracțiunii de conflict de interese. Această lipsă de claritate, precizie și previzibilitate a sintagmei *raporturi comerciale* din cuprinsul dispozițiilor art. 301 alin. (1) din Codul penal contravine principiului legalității incriminării, prevăzut la art. 1 din

¹ Publicată în M. Of. nr. 102 din 9 februarie 2015.

² Publicată în M. Of. nr. 495 din 6 iulie 2015.

³ Publicată în M. Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015.

Codul penal și la art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (...)” (*www.lege5.ro*).

✓ **Decizia nr. 405/2016⁴**: „(...) dispozițiile art. 246 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care prin sintagma *îndeplinește în mod defectuos* din cuprinsul acestora se înțelege *îndeplinește prin încălcarea legii*” (*www.lege5.ro*).

2. Înalta Curte de Casație și Justiție

✓ **Decizia nr. 10/2019 (Recurs în interesul legii)⁵**: „În cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) C. pen., cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a C. pr. pen., arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) C. pen., în procedura reglementată de art. 549¹ C. pr. pen., în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă” (*www.lege5.ro*).

IV. PLANUL TEMEI

§1. Noțiunea și cadrul principiilor dreptului penal

- 1.1. Noțiune
- 1.2. Cadrul principiilor dreptului penal

§2. Analiza principiilor fundamentale ale dreptului penal

- 2.1. Principiul legalității incriminării și sancțiunilor de drept penal
 - a) *Precizări prealabile*
 - b) *Noțiune*
 - c) *Legalitatea incriminării*
 - d) *Legalitatea sancțiunilor de drept penal*
 - e) *Standardele (condițiile) principiului legalității incriminării și sancțiunilor de drept penal*
- 2.2. Principiul umanismului dreptului penal
- 2.3. Principiul prevenirii și combaterii prompte a infracțiunilor
- 2.4. Principiul proporționalității protecției penale a valorilor sociale
 - a) *Conținutul principiului proporționalității protecției penale*

⁴ Publicată în M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 472 din 11 iunie 2019.

b) *Reflectarea principiului proporționalității protecției penale în jurisprudența Curții Constituționale*

V. SCHEME ȘI EXPLICAȚII PE SCURT

1. Principiul legalității incriminării și a sancțiunilor de drept penal

Numai faptele prevăzute de legea penală la momentul săvârșirii lor constituie infracțiuni (M.A. Hotca, *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2020, p. 46).

Sancțiunile aplicabile celor care au comis infracțiuni sunt exclusiv cele prevăzute de lege la data încălcării legii penale.

Nullum crimen, nulla poena sine praevia lege

Neretroactivitatea legii penale care incriminează

Nullum crimen sine lege

Obligativitatea existenței unei norme de incriminare

2. Standarde de aplicare a principiului legalității

Lex scripta

Legea penală trebuie să fie scrisă.

Nu se acceptă izvoare formale, cum ar fi cutuma sau precedentul (a se vedea M.A. Hotca, *op. cit.*, p. 48).